

Prenumerata miejscowa:
 bez odnośnika:
 Na rok 9 rub.
 „ 6 miesięcy 4 50 k.
 „ 3 miesiące 2 25 k.
 „ 1 miesiąc 75 k.
 z odnośnikiem podać się
 do kasy miesięcznej.

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata zamiejscowa
 z odrywką pocztą:
 Na rok 12 rub.
 „ 6 miesięcy 6 „
 „ 3 miesiące 3 „
 „ 1 miesiąc 1 „

Prenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Razumowa na Newskim Prospekcie w domu Olichinowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Sołowiewa.

ROK DWUNASTY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miejsc, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. — Oddzielne numery sprzedają się po 5 kopiejek.

W YCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny.

W czwartek, 18 (30) września, — św. Ewgenija prep.
 W piątek, 19 września (1 października), — św. Trofima mucz.
 W sobotę, 20 września (2 października), — św. Ewstafija w. m.

Wschód i zachód Słońca.

Słońce wschodzi o godzinie 5 minut 58 rano.
 zachodzi o godzinie 5 minut 42 wieczór.

Wysokość wody na rzecę Wisłę pod Warszawą.

Stóp 2 cali 5

Kalendarz rzymsko-katolicki.

W czwartek, 18 (30) września, — św. Hieronima.
 W piątek, 19 września (1 października), — św. Romigiusza.
 W sobotę, 20 września (2 października), — św. Aniołów Str.

PRENUMERATA

„DZIENNIK WARSZAWSKI”
 w 1875 r.

Cena prenumeraty dla mieszkańców Warszawy:
 Bez rozsyłki: na rok 9 rs.; — na 6 miesięcy 4 rs. 50 kop.; — na 3 miesiące 2 rs. 25 k.; — na 1 miesiąc 75 kop.

Za przesyłkę do domu dopłaca się miesięcznie 5 kopiejek.

Cena prenumeraty zamiejscowej:
 Na rok 12 rs.; — na 6 miesięcy 6 rs.; — na 3 miesiące 3 rs.; — na 1 miesiąc 1 rs.

Prenumerata przyjmuje się w Warszawie, w kantorze głównym Redakcji „Dzienników Warszawskich” przy ulicy Miodowej Nr. 487 (18).

DZIAŁ URZĘDOWY.

* Profesorowie i nauczyciele St. Petersburgskiego praktycznego instytutu technologicznego, pragnąc uczcić zasługi dla sprawy oświaty w instytucie technologicznym ze strony rzeczywistego radcy stanu Jermakowa podczas zarządzania przezeń instytutem, ofiarowali kapitał na nabycie 6% biletów Komisji Umorzenia Długów Państwa na 700 rub. i 5% biletów Banku Państwa na 200 rub., z zastrzeżeniem, aby kosztem procentów od tego kapitału, wynoszących 430 rub. rocznie, ustanowić w instytucie stypendjum imienia Nikołaja Andrzejewicza Jermakowa.

Najjuższy Pan, na najpoddańsze przedstawienie Zarządzającego Ministerstwem Finansów, 29 sierpnia roku bieżącego, Najwyższej zdecydował raczyli przyjąć pomieniony kapitał ofiarowany, z nadaniem Zarządzającemu Ministerstwem prawa zatwierdzenia przepisów pomienionego stypendjum.

* Najjuższy Pan, 7 września, odbywszy przegląd wojsk zebranych w mieście Odesie, pułków piechoty: 57 modlińskiego i 59 lubelskiego, kompanij strzeleckich 60 zamaskiego pułku piechoty imienia generał-adjutanta habrskiego Kotzebue, 4-ej brygady strzelców, 15-ej brygady artylerji i pułku kozaków donskich, 7, raczyli zastąpić do wojska we wzorowym pod względem względami porządku i organizacji, za co oznajmia Najwyższe podziękowanie dowódcy wojskami odeskiego okręgu wojskowego, generał-adjutantowi Semecze i Monarsze zadowolnienie wszystkim zwierzchnikom; niższym zaś wojskowym, którzy byli we froncie, Jego Cesarska Mość udziela: mającym szewrony z galonka po 3 ruble, a pozostałym po 50 kop. na głowę.

Przez Najwyższy rozkaz w wydziale Wojny, w Odesie, 7 września r. b., mianowany został sztab-rotmistrz Aleksandrowski pułku huzarów imienia Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Nikołaja Mikołajewicza Starszego Smielnikowa — adjutantem przy dowódczym wojskami kijowskiego okręgu wojskowego.

Przez Najwyższy rozkaz w wydziale Wojny o urzędnikach cywilnych, w Odesie, 7 września r. b., a wansowany został, za wysługę lat, urzędnik dla wzmocnienia sztabu warszawskiego okręgu wojskowego, sekretarz gubernialny Szczerbakow — na sekretarza kół egzaminacyjnych, ze starszeństwem od 10 sierpnia 1875 roku.

Departament Poczt. — Na stacjach pocztowych: Poznańskiej, w okręgu Marjańskim, w gubernji Tomskiej, znajdujących się na trasie z Tomskia do Marjańska; Dubrowskiej, w powiecie Ochotkinskim, w gubernji Permskiej, będącej na trasie z Ochotńska do Debessy, i Kirgizsańskiej, w powiecie Krasnoufimskim, w teje gubernji, ustanowione zostało przyjmowanie i wydawanie wszelkiego rodzaju korespondencji, na ostatniej zamiast prostej.

Departament Telegraficzny. — W skutku burzy, która zniszczyła część linii telegraficznej ku Moskwie, pomiędzy Tworem a Bologojem, od wieczora 11 września ustana komunikacja telegraficzna pomiędzy St. Petersburgiem a Moskwą.

Srodki dla przywrócenia czynności zostały przesłane; depesze przesyłane są objazdowo przez Smolensk, ale z powodu braku dróg do przesyłania, opóźnienie korespondencji jest niemiernie. Część depesz moskiewskich przesyłana została 12 września pocigiem pocztowym kolei żelaznej Mikołajewskiej.

czyciel kaletnickiej szkoły elementarnej Kajetan Dąbrowski — przyjęci zostali na oficjalistów kancelaryjnych tej Izby.

Dyrekcja Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemięckiego podaje do powszechnej wiadomości, iż stosownie do art. 114 prawa z r. 1825 o Towarzystwie Kredyt. Ziemięckim w Królestwie Polskiem, losowanie Listów Zastawnych 3-go Okręgu serji I-ej, jak również 5% z r. 1869, rozpocznie się w dniu 19 września (1 październ.) 1875 r. o godzinie 10 r. rana w gmachu Władz Towarzystwa Kred. Ziemięck. przy ulicy Erywańskiej.

Fundusz do wysokości którego Listy Zastawne wylosowane zostaną wynosi: a) na Listy Zastawne 3 okr. serji I rs. 458,981 kop. 30 1/2, b) na Listy Zastawne 5% serji I z r. 1869 rs. 364,927 k. 35 1/2, c) na Listy Zastawne 4% serji I z r. 1869 rs. 368 k. 85 i takowy użyty zostanie na pokrycie części wylosowanego Listu Zastawnego lit. A Nr. 85,002 w d. 21 marca (2 kwietnia) 1875 r.

Rada Miejska Warszawska Dobroczynności Publicznej. Podaje niżej do wiadomości, iż stosownie do postanowień: a) Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego z d. 5 kwietnia 1862 r. i 3 maja 1866 r., jak również rozporządzenia JW. Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 23 listopada 1872 r. № 1210, odbędzie się za szes tygodni, licząc od daty niniejszego ogłoszenia, a mianowicie 25 października (6 listopada) r. b. konkurs na wakuującą posadę Lekarza Ordynującego w Szpitalu S-go Łazarza w Warszawie, w Oddziale chorób syfilitycznych.

Konkurs rzezonny odbywać się będzie w obec ad hoc ustanowionej komisji. Przy konkursie, mogą być obecni lekarze oraz studenci Wydziału Lekarskiego, o ile przedstawią na to dowody, jeżeli nie są osobicie znani Zarządowi Szpitala.

Ostateczne rozprawy Komisji Konkursowej, odbywać się będą, przy drzwiach zamkniętych bez udziału osób do niej nie należących.

Kandydaci pragnący przystąpić do konkursu, winni zgłaszać się z odpowiednim podaniem do Rady Miejskiej Warszawskiej Dobroczynności Publicznej, przy załączeniu dyplomów na stopień lekarza, doktora Medycyny lub chirurga, tudzież upoważnienia na wolną praktykę w Królestwie Polskiem lub w ogóle w granicach Cesarstwa.

Posada Lekarza Ordynującego w Szpitalu S-go Łazarza zaliczona jest do klasy VIII z pensją po 450 rs. rocznie. Prawa i obowiązki Ordynującego określone są przez Ustawę Septali Cywilnych Królestwa z 1842 r.

Przedmiot konkursu stanowią: a) zbadanie stanu, dwóch chorych dotkniętych chorobą syfilityczną; b) ustne objaśnienie i dyskusja, dotycząca tych badań; c) choroby do zbadania wybiera Komisja konkursowa. Badania lekarskie dopełnia w obec Komisji sam Lekarz konkurujący. Po ukończeniu badania każdego chorego, Lekarz odbywający konkurs zdaje kliniczną sprawę wraz z rozpoznaniem choroby, jej przeprowadzaniem i wskazaniem sposobu leczenia.

Na przygotowanie się do dyskusji pozostawia się lekarzowi konkurującemu jedna godzina czasu, z upływem której Lekarz winien wyłożyć ustnie przedmiot i okoliczności choroby danej mu do zbadania.

Rozprawa taka obejmować ma ogólny pogląd na daną chorobę, przy czem, przytaczane, bym mogły wypadki widziane w praktyce, oraz uwagi ogólne, o działaniu lekarstw, oraz o patologji i terapii tejże choroby. Rozprawa taka zakończyć się ma w pół godziny.

Na siedmiu dni przed otwarciem konkursu, lista kandydatów pragnących doń przystąpić, będzie zamknięta.

Dla wiadomości osob pragnących przyjąć udział w konkursie dodaje się, iż tenże odbywać się będzie w języku urzędowym, t. j. rosyjskim.

Warszawa 11 (23) września 1875 r.

W czasowym sądzie wojskowym w Łomży, wprowadzone będą sprawy: 1) Przeciwno szeregowcowi 16 łódzkiego pułku piechoty, Dymitrowi Iwanowowi, oskarżonemu o trzecie zbiegostwo ze służby, z przejściem granicy do Prus. 2) Przeciwno rekrutowi Jakubowi Pabichowi, oskarżonemu o zbiegostwo ze służby, z przejściem granicy do Prus i zamieszkiwaniem podczas zbiegostwa za cudzym paszportem. 3) Przeciwno szeregowcowi 14 łódzkiego pułku piechoty, Jefrenowi Muchanowowi, oskarżonemu o samowolne wydalenie się, pijaństwo, nieposłuszeństwo, nieokazanie zwierzchnikowi należytego uszanowania i opór w wykonaniu rozporządzenia zwierzchnika, przy czem zadał on nieznaczny ranę wykonywającemu rozporządzenie. 4) Przeciwno pisarzowi 16 łódzkiego pułku piechoty Janowi Kukurinowi, oskarżonemu o ułóżenie słowne zwierzchnikowi i utnyśnię nieokazanie zwierzchnikowi należytego uszanowania. 5) Przeciwno byłemu strażnikowi (brygady wierzbołowskiej straży granicznej Bazylemu Charczonemu, oskarżonemu o samowolne wydalenie się z posterunku, z przejściem granicy do Prus i o kradzież popielnicy z bronia. 6) Przeciwno szeregowcowi 16 łódzkiego pułku piechoty Kondratjewowi (v. Szuwałowowi), oskarżonemu o pijaństwo i w najwyższym stopniu zużycie

ny przeciwno zwierzchnikowi niższego stopnia. 7) Przeciwno szeregowcowi 9 sybirskiego pułku grenadierów Bazylemu Utkinowi, oskarżonemu o pijaństwo, trzecią kradzież, o ułóżenie odprowadzającej go straży i burdy w areszcie. Dnia 27 września (9 października): 8) Przeciwno szeregowcowi 13 białozorskiego pułku piechoty, Kezerowi, oskarżonemu o zużycie w najwyższym stopniu czyn przeciwno zwierzchnikowi niższego stopnia, ułóżenie zwierzchnikowi, nieposłuszeństwo i inne przestępstwa. 9) Przeciwno gefrejterowi 16 łódzkiego pułku piechoty, Teodorowi Kubarewowi, oskarżonemu o strwońnienie skarbowego prochu i kul, w charakterze instruktora kompanij. 10) Przeciwno szeregowcowi 11 fanagoryjskiego pułku grenadierów, Janowi Apatowowi, oskarżonemu o samowolne wydalenie się za granicę do Prus, kradzież gwałtowną i kradzież prosta. 11) Przeciwno szeregowcowi 6 wołyńskiego pułku ułanów, Tymoteuszowi Paszerze, oskarżonemu o niewykonanie rozkazu zwierzchnika. 12) Przeciwno szeregowcowi 6 wołyńskiego pułku ułanów, Gordjuszowi Białozorowowi, oskarżonemu o nieposłuszeństwo. 13) Przeciwno fejerwerkerowi 6-ej baterji 4-oj brygady artylerji, Izosimowi Olejnikowi i kanonierowi tejże baterji Fryderykowi Hentzowi, oskarżonym pierwszym o pijaństwo i burdy, a drugi o ułóżenie słowne i czynne pierwszemu z oskarżonych.

Dnia 29 września (11 października): 14) Przeciwno szeregowcowi 6 wołyńskiego pułku ułanów, Sergiuszowi Abeldajewowi, Aleksandrowi Odynocowowi i deniszcykowi Piotrowi Rusakowowi, oskarżonym o pijaństwo i burdy pod aresztem, opór warcie, ułóżenie zwierzchnikowi i inne przestępstwa. 15) Przeciwno szeregowcowi 6 wołyńskiego pułku ułanów, Sergiuszowi Abeldajewowi, oskarżonemu o samowolne wydalenie się, pijaństwo, trzecią kradzież i strwońnienie efektów mundurowych. 16) Przeciwno szeregowcowi 6 wołyńskiego pułku ułanów, Aleksandrowi Odynocowowi, oskarżonemu o prostą kradzież i ułóżenie zabójstwa. 17) Przeciwno szeregowcowi 6 wołyńskiego pułku ułanów Zerbocowowi i deniszcykowi Rusakowowi, oskarżonym o dwukrotną kradzież u osoby, przy której Rusakow był deniszcykiem.

Dnia 30 września (12 października): 18) Przeciwno rekrutowi Piotrowi Budrysowi, oskarżonemu o zbiegostwo ze służby i zamieszkiwanie podczas zbiegostwa za cudzym paszportem. 19) i 20) Przeciwno szeregowcowi 6 wołyńskiego pułku ułanów Konstantemu Smietaninowi, oskarżonemu o naruszenie ogólnych przepisów służby wartowej, nieposłuszeństwo, słowne ułóżenie zwierzchnikowi, burdy pod aresztem, ułóżenie słowne i czynne najstarszemu na odwachu, ułóżenie słowne niższym wojskowym na warcie i inne przestępstwa. 21) Przeciwno szeregowcowi Jomjanskiej komendy miejscowej Piotrowi Nikitowowi, oskarżonemu o pijaństwo, samowolne wydalenie się i strwońnienie mundurowych i rocznych efektów.

Dnia 2 (14) października: 22) Przeciwno szeregowcowi 6 wołyńskiego pułku ułanów, Pawłowi Sikorskiemu, oskarżonemu o trzecią kradzież. 23) Przeciwno szeregowcowi 12 astrachajskiego pułku grenadierów Ludwikowi Kulminowi, oskarżonemu o nieposłuszeństwo i nieokazanie należytego uszanowania zwierzchnikowi. 24) Przeciwno szeregowcowi suwałskiej komendy miejscowej Piotrowi Gajkinowi i Grzegorzowi Politowowi, oskarżonym o rabunek, kradzież, samowolne wydalenie się i inne przestępstwa.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIA DOMOSCI KRAJOWE.

Nowo otwarto szkoły elementarne w dyrekcjach: a) łódzkiej, we wsi Swędowie, w powiecie Brzezińskim, z utrzymaniem po 135 rubli; b) kaliskiej, we wsi Rzechie, w powiecie Sieradzkim, z utrzymaniem po 195 rub. 30 kop.

Dozwolono: nauczyciele prywatnej Bercie Białostockiej — otworzyć i utrzymywać we wsi Aleksocie, w powiecie Marjampolskim, prywatną elementarną szkołę żeńską, z zastrzeżeniem, aby wykład wszystkich w niej przedmiotów odbywał się w języku ruskim; Antoninie Lubie — otworzyć i utrzymywać w m. Warszawie prywatną trzyklasową pensję żeńską, z kursem trzyklasowej progimnazjów żeńskich; Natalji Grzeziowej — otworzyć i utrzymywać w m. Skierniewicach prywatną trzyklasową pensję żeńską, z kursem trzyklasowych progimnazjów żeńskich; rzeczywistemu radcy stanu Stanisławowi Przyszańskiemu — otworzyć i utrzymywać w m. Warszawie prywatną trzyklasową szkołę handlową,

z zastrzeżeniem aby wykład wszystkich przedmiotów odbywał się w języku ruskim i z zastosowaniem do kursu oddziału handlowego szkół realnych warszawskiego okręgu naukowego; utrzymującym prywatną szkołę żeńską w Warszawie: czteroklasową z klasą przygotowawczą, radcy kolegjalnemu Gorskiemu i trzyklasową z kursem trzyklasowych szkół miejskich Eugenjuszowi Babniskiemu — przekształcić zakłady naukowe przez nich utrzymywane na prywatne czteroklasowe szkoły realne, z kursami czterech niższych klas szkół realnych. — Zmknęto: prywatną dwuklasową szkołę elementarną żeńską, utrzymywaną w m. Płocku przez radcę dworu Aleksandra Tolwajskiego — na własne żądanie; prywatną szkołę elementarną żeńską, utrzymywaną w Warszawie p. Antoniego Leszczyńskiego — z rozporządzenia zwierzchności.

Dnia 31 sierpnia (12 września) urządzona była w Piotrkowie, w ogrodzie miejskim, zabawa w połączeniu z loteryą fantową, na korzyść domu przytulki dla starców. Ciępla pogoda sprzyjała tej zabawie, która byłaby się lepiej jeszcze powiodła, gdyby nie to, że pozat, który wybuchł w miescie, przeszkodził wyprzedaniu wszystkich biletów na loteryę. Pomimo to rezultat loteryi był świetny. Czystego dochodu, po potrąceniu wszelkich wydatków na urządzenie zabawy i na kupno fantów, osiągnięto 1,463 rs. 73 kop. Oprócz tego ofiarowano 174 rub. 50 kop., które odesłane zostały stosownie do ich przeznaczenia.

Jeszcze senność. Kur. Lub. donosił, że dnia 15 sierpnia, który 3 (15) bieżącego miesiąca umarł w Lublinie, podobną chorobę cierpił dziecina dwudziestokoletnia, słuska i dzierżawca wsi Rzezycey w pow. Nowo-Aleksandryjskim. Co kwartał ma więcej napada ją śpiączka trwająca dni kilka do kilku nastu, po przespaniu których wraca znów na czas jakiś do zdrowia.

Dnia 8 (20) czerwca, o godzinie 6 wieczorem, burza z deszczem i gradem wybiła zboże na polach wsi Grabowca, Włoszczowie, Piotrkowie i Litowa, w pow. Maleszowej, w powiecie Stopnickim, oraz w dobach Goluchowie, w gminie Chmielniku; właściciele ponieśli straty w zbożu i sianie 7,000 rub.; oprócz tego wybite zostały liczne drzewa w ogrodach, zabite zostało wiele gęsi, znajdujących się na pastwisku; ludzie znajdujący się natenczas na polu zostali poranieni; w osadzie Busku uszkodzone zostały cztery słupy telegraficzne, wybite szczyły, a na domach i gmachu wód mineralnych pożywane dachy.

Dnia 8 (20) i 10 (22) czerwca, pomiędzy godzinami 5 a 7 po południu, burza z gradem sprawiła, w 22 wsiach powiatu Olkuskiego 86,895 rub. szkody w zbożu; przy czem w gminie Pilicy wybiła około 6,000 szyb, a w gminie Ogrodzieńcu zerwała dwa mosty na drodze bitej.

Dnia 14 (26) czerwca, o godzinie 7 wieczorem, burza z gradem sprawiła w 14 wsiach powiatu Olkuskiego, na przestrzeni 656 desiatyn, 1,780 rub. szkody w zbożu; przy czem w osadzie Pilicy woda zalała szeroko ogrody i łąki, a w niektórych domach, dostawczy się drzewami i oknami, wzniosła się na arszyn; szkody w polu sprawione wynosiły około 1,000 rub. Na drodze bitej od Wolbromu do Pilicy i od Pilicy do Zawiercia, zniszczone zostały mosty i przerwało groble.

Dnia 15 (27) czerwca, o godzinie 3 po południu, burza z gradem wybiła zboże we wsiach Konarach, Niegosławicach i Nawarzycach, w powiecie Andrzejewskim, wartości 300 rub.

Dla poznania współczesnego stanu gospodarstwa osob poszkodowanych w skutku gradobicia, wydano rozporządzenie o utworzenie, pod prezydencją naczelników powiatów, komitetów z miejscowych obywateli i wójtów gmin, którym poroczono oznaczenie sposobów przyniesienia ulgi poszkodowanym.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE.

* Tydzień handlowy. Ogólna sytuacja targu zbożowego zagrauznicznego w minionym tygodniu w niczem się nie zmieniła. Podaż ciągle przeważająca słabe żądania, wywiera nacisk na ceny, przez co posiadacze do ciągłych ustępstw widzą się zmuszeni. Hasłem do ciągłej niższej występuje Anglia, gdzie liczne transporta świeżego ziarna są skierowane.

Na targu warszawskim ruch w interesie zbożowym i w minionym tygodniu był ograniczony. Jedna tylko pszenica miała większy popyt, zbliżając się bowiem święta i izraelitów i trwająca czynność młynów wiatracznych, znaczeniejsze żądania wywołała. Dwozy wszystkich gatunków zboża były dobre, a w niektórych dniach znaczne. Pszenica w gatunkach wyborowych stara osiągnęła rs. 7,10-7,05. Świeża rs. 6,82 1/2-6,90, psz. rs. 6,60-6,75, czerwona psz. i ożyta b. z. śniad. rs. 6,45-6,50, za średnie wedle jakości i czystości rs. 6,15-6,30, za wyrośniętą i smolną wedle jakości rs. 5,25-6 za korzec. Żyto wyborowe osiągnęło rs. 4,72 1/2-4,80, średnie rs. 4,60-4,65, ordynaryjne rs. 4,05-4,35 za korzec. Jęczmień pozyskiwany i wyżej placony, dwurzędowy osiągnął rs. 4,50-4,80, czterzędowy rs. 4,05-4,35 za korzec. Owsa ceny droższe; za nowy placono rs. 3-3,30, za stary rs. 3,35-3,45 za korzec. Grochu nie było. Fasola rs. 6,30-6,75 za korzec. Siemię lniane rs. 6,30-6,75 za korzec. Młka pszenna 5 kop. zytina 10 kop. niżej na pudzie.

Okowity ceny ulegały drobnym fluktuacjom. Placono z małą zmianą rs. 2,08-2,09 za garniec.

* Cukier. W interesie rafinady ciągły zastój, zupełny brak chęci kupna. Konsumpcja zaś zapotrzebowanie się po większej części towarami znajdującymi się w drugim ręku. Za marki pierwaszordce, jak Hermannów, Łyszkowice i Ostrow, placono do rs. 4,42 1/2, średnie gatunki placą rs. 4,20-4,37 1/2, marki zaś znajdujące się w większych ilościach, jak Czerk, chęć plkoci rs. 4,05, żądają rs. 4,12 1/2, lecz po tej cenie nie ma kupujących. Żyto w guberniach wewnętrznych brak, za amerykański w pojedynczych paczkach placą rs. 5,30-5,35 za pud. (Gaz. Handl.)

Z INNYCH GUBERNIJ.

* Podziękowanie króla szwedzkiego. — Gazeta Norwoje i Herma donosi, że król szwedzki przysłał naczelnikowi miasta Petersburga swoją fotografię w kształcie biletu wizytowego i z własnoręcznym podpisem, z dołączeniem wspaniale wyszukanego brylantami tabakierki z portretem jego królewskiej mości.

* Według tejże gazety, dwóm córkom księcia czarnogórskiego, przyjeździe do Smolnego monasteru, oddano do rozporządzenia cztery przelicznie umiłowane pokoje. Przy księżniczkach pozostaje osobna dama klasowa. Lekcje udzielane im będą w ich mieszkaniu, nie mają one bowiem słuchać kursu ogólnego. Powiadają, że do Smolnego monasteru ma być oddana także trzecia córka księcia Mikołaja czarnogórskiego.

* Ofiary na rzecz hercegowia. — Na posiedzeniu głównego zarządu Towarzystwa pielęgnowania ranionych i chorych wojskowych, 3-go września, postanowiono: przetrząść z funduszu Towarzystwa, na zasadzie § 29 jego ustawy, dziesięć tysięcy rubli na rzecz ranionych i chorych ofiar powstania w Hercegowinie i Bosnii.

* Z wiadomości o kursach białomorskich dla szyprow w Kemi i Archangielsku okazuje się, że od czasu otwarcia tych kursów, t. j. od 1842 do 1874 roku było tam uczęszających na kursach w Kemi 397, z których ukonczyło naukę i złożyło egzamina 80; na utworzenie i utrzymanie kursów w Kemi od czasu ich założenia, rząd wydał (oprócz zapomóg jednorazowych na urządzenie pierwotne) 87,704 rs.; na każdego przeto z 80 uczniów, którzy ukonczyli tam naukę, rząd wyłożył przeszło po 1,000 rs. (1,083 rs. 80 E.). Na kursach zaś w Archangielsku było od 1842 do 1874 roku 131 uczniów, z których ukonczyło kursu ze stopniem: szyprow do żeglugi przybrzeżnej—10, szturmana do takiejże żeglugi—8, pomocnika szturmana—35; bez wszelkiego stopnia—25; przeniesiono do kompanji żeglugi handlowej—7; razem 84 uczniów. Na utrzymanie kursów archangielskich rząd wydał (oprócz zapomóg jednorazowych) 93,244 rs. Na każdego przeto z uczniów, którzy ukonczyli kursa, rząd wydał po 1,100 rs.

Wszyscy uczniowie kursów szyprow w Kemi i Archangielsku należą do stanu mieszczńskiego i włościańskiego; po ukończeniu nauk, pracują bądź na własnych stawkach, ktoromi kierują, bądź też na stawkach Towarzystwa żeglugi i handlu w Odesie, lecz po większej części, zwłaszcza dawniej, przyjmowali oni służbę na stawkach zagranicznych, odpływających z Archangielska, dla tego jedynie powodu, że służba na tych stawkach zapewnia im utrzymanie wciągu całego roku, podczas gdy służąc na stawkach białomorskich (gdzie placą im tylko po 35 rs. za lato, pozostają bez środków utrzymania przez całą zimę, trwającą osm prawie miesięcy, wszystkie bowiem bez wyjątku staki białomorskie odbywają żeglugę tylko do brzegów Norwegji, w ciągu czterech miesięcy. Dalszej zaś żeglugi staki białomorskie, z bardzo małymi wyjątkami, nie przedsięwzięły wcale.

Podczas żeglugi 1874 roku, tylko trzy staki białomorskie, zostające pod kierunkiem takich szyprow, którzy ukonczyli kursa w jednej z szkół pomienionych, chodziły do Petersburga; z tych jeden odbył w ziemie żeglugę do Anglii, dwa zaś zimowały w Petersburgu.

Roboty około urządzenia w m. Pszkowie muzeum miejscowej komisji archeologicznej, czynią znaczne postępy. Muzeum zapozatowane już jest w wyborne meble, zbiory zaś muzeum, jako to: rękopisma, sztychy, książki, bron i mnizmaty, jak również inne zabytki starożytności, zostały należycie uporządkowane. W liczbie ofiar zrobionych w roku bieżącym na rzecz mu-

zeum, zwraca na siebie szczególną uwagę miłośników starożytności ojczystych, między innymi, średniego kalibru działo z zelazo lanego, jako wzór uzbrajania twierdz za dawnych czasów.

* Mosk. Wiad. donoszą, że zmarły tuluski obywatel pociesny dziedziczny S. J. Truchin legował na ubezpieczenie świątyni prawosławnych 42,700 rs., w tej sumie na świątynie miasta Tuły 36,000 rs. Oprócz tego zmarły zapisał przeszło 277,000 rs. na urządzenie w Tułe rozmaitych zakładów dobroczynnych i na zwiększenie fundusów takichże, istniejących już w tem mieście zakładów dobroczynnych.

* Handel gubernji Astrachańskiej, położonej przy ujściu do morza Kaspijskiego rzeki Wołgi, wraz z licznymi wpadającymi doń rzekami, dzieli się na zewnętrzny, z Persji i w ogóle z Azją środkową, oraz wewnętrzny — z rozmaitemi punktami przemysłowemi Rosji środkowej.

Handel zagraniczny z Persją i Chiwą rozwija się coraz bardziej, dzięki zwiększającemu się z każdym rokiem popytowi na wyroby ruskie. W ciągu ostatnich lat, czterech przywieziono z Persji towarów za 5,918,940 rs., wywieziono zaś do tego kraju za 3,819,294 rs.; w tymże okresie czasu przywieziono z Chiwy towarów za 41,773 rs. i wywieziono do tego kraju za 12,915 rs. Na stawkach żeglugi przybrzeżnej przeszło towarów przez komorę celną astrachańską za 21,317,663 rs., w tej liczbie przywieziono z portów ruskich położonych nad morzem Kaspijskim za 9,787,443 rs. 10 kop. i wywieziono do tychże portów za 11,530,219 rs. 90 kopiejek.

Zwiększenie ruchu handlowego spowodowało pomnożenie środków przewozu: w 1874 roku zbudowano 59 nowych statków. Ogółem z początkiem 1875 roku było zapisanych w komorze celnej astrachańskiej: parostatków i szkun parowych 19, objemu 2,645 lasztów, oraz żaglowych szkun, berlinek i statków innych nazw 712, objemu 27,857 lasztów. Osada tych statków liczyła 4,075 ludzi.

Handel wewnętrzny skoncentrowany jest przeważnie w przystaniach rzeki Wołgi, jak również na jarmarkach, mających wielkie znaczenie dla ludności okolic położonych za Wołgą; sprzedającej tam w znacznej ilości bydło, skóry i wełnę.

Ogół obrotów handlu w przystaniach rzecznych wynosił w 1874 roku 20,585,024 rs.

Obroty handlowe na jarmarkach odbywających się w miejscowościach posiadających ludność osiadłą, z powodu zwiększających się coraz bardziej potrzeb i w skutek dobrych urodzajów, były dość znaczne i wynosiły na 94-eh jarmarkach 7,515,182 rs.; w tej liczbie przywieziono towarów i przyprowadzono bydła za 5,866,443 rs., sprzedano zaś za 1,648,739 rs.

Do rozwoju handlu i przemysłu w gubernji astrachańskiej przyczyniają się wielce otwarte tam instytucje kredytowe. Dla mieszkańców większych założono 15 kas pożyczkowych i oszczędności, których obroty wynosiły 116,000 rs. Wśród ludności kalmuckiej, w widokach rozwoju hodowli bydła, otwarto kasy pożyczkowe i oszczędności w 4-eh ulusach i osadach skarbowych, z kapitałem po 1,000 rs. na każdą z tych kas. Dla rozwoju zaś przemysłu morskiego, ma być otwarta dla rybaków kasa zapomóg przy zarządzie połowa ryb i fok; fundusz tej kasy utworzony zostanie z kas pieniężnych pobieranych od tych, którzy naruszają ustawy o rybolowstwie, tudzież z sum osiągniętych ze sprzedaży skonfiskowanych ryb, fok i sieci. Kasę dla rybaków otwarta będzie nie wprawd, aż uzbiera się w ten sposób kapitał 50,000 rs. Z dniem 1-m stycznia r. b. znajdowało się w k. sie 42,298 rs.

* Towarzystwo niesienia pomocy rozbitkom założyło stację ratunkową: 9-go sierpnia r. b. na wyspie Dago, w Tiefen-Hafen, z łodzią ratunkową o sześciu wiosłach, podług systemu White'a; 10-go sierpnia r. b. na wyspie Kühno, z łodzią ratunkową o dziesięciu wiosłach, podług tegoż systemu.

* Nekrolog. W dniu 21 września, bezna publiczność, należąca w części do wyższego towarzystwa petersburskiego, a w części do świata artystycznego, zebrała się w wielkim kościele katolickim w Petersburgu, żeby oddać ostatnią usługę zmarłemu profesorowi śpiewu, F. Ronconemu. Zmarły był najznakomitszym przedstawicielem metody śpiewu włoskiego (bel canto). Do ostatniej chwili życia niezmordowanie pracował na swem polu: Cesarzkie instytuta: Katarzyny, Mikołaja, patrijotyczny i Pawła, świadczył o sumiennej i pożytecznej jego trzydziesto-letniej działalności. Z licznych dzieł p. Ronconiego szczególną zwraca na siebie uwagę rozległa metoda śpiewu, napisana na wszystkie głosy, a stanowiąca owoc dziesięcioletniej, niezmordowanej pracy. Zasługi zmarłego na tem skromnym polu, zupełnie były ocenione przez towarzystwo petersburskie i osierociła jego rodzina może nieco pocieszyć się, że pozostawił on pamięć pracownika, posiadającego za życia szacunek i miłość wszystkich, którzy go znali.

TELEGRAMY

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Konstantynopol, 28 września. Konsulowie austriacki, niemiecki i włoski przybyli do Mostaru w zeszły piątek wieczorem. Powstancy żądają zawieszenia broni, ażeby ich dowódcy mogli naradzić się pomiędzy sobą co do punktów zażądań i co do życzeń w przedmiocie reform. Takowe mają być następnie przedłożone Serwerowi-paszy i konsulom. Życzenia powstanców są między innymi następujące:

dopuszczenie chrześcian na świadków w sądach, wybór mieszkańców na urzędników do władz policyjnych i oznaczenie podatku na zasadzie pewnego procentu od dochodów. Powstancy żądają atoli gwarancji wielkich mocarstw co do przeprowadzenia reform. Ambasadorowie mocarstw północnych postanowili polecić swoim konsulom, ażeby poruczyli się z Serwerem-paszą co do praktycznego projektu pojednania, który ma być następnie zakomunikowany ambasadorom. Ambasador francuzki przystąpił do tego kroku, z zastrzeżeniem nieinterwencji. Ambasadorowie angielski i włoski uważają misję konsulów jako ukończoną, lecz wzięli pod rozwagę postanowienie ambasadorów mocarstw północnych.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

* Politische Corres. wychodząca w Wiedniu donosi, że na niedawnym posiedzeniu rady ministrów w Konstantynopolu, odbytem pod osobistą prezydencją Sultana i w obecności jego syna Jusufa-Izzedina, ten ostatni zabrał głos i powstał energicznie przeciwko polityce jakiej trzymała się dotąd Porta w obec powstania; miał on wyrazić się, że działania czysto-wojenne nie są dostateczne do usmierzenia buntu, który jest tylko następstwem złej i przekupnej administracji muftejskiej; do prowincji powstałych należy wysłać nie wojska, miał dodać książę, lecz raczej ludzi prawych i sumiennych, którzyby zadośćuczynili słusznym wymaganiam powstańców. Rozumie się, że odezwanie się takie księcia Jusufa wprawilo w prawdziwe osłupienie ministrów; i zmieszalo ich nawet. Co zaś do Sultana, ten po chwilowym wstąpieniu, wyrzekł, iż zastanowi się nad tem co usłyszał a później wyda stanowcze postanowienie. To sprostowanie w Politische Corres. wygląda bardzo romantycznie, lecz Abdul-Azis tak przejęty jest pragnieniem zapewnienia synowi następstwa tronu, że nie jest rzeczą niemożliwą, iż chciał księcia Jusufowi pozostawić honor wzięcia iniejatywy w reformach, jakie niezbędnie już należy zaprowadzić w chrześciańskich prowincjach Turcji.

* Pisujący do gazety wiedeńskiej Politische Correspondenz—korespondent z Dalmacji, pozostający w ciągłej styczności z powstancami hercegowińskimi, powiada, że przewodcy tych ostatnich oswioli się już całkiem z myślą, że nie można się spodziewać wdania się bezpośredniego Serbji i Czarnogórze na korzyść powstania. Stosunki, częścią ustne, częścią zaś na piśmie, jakie niektórzy z tych przewodców mieli w ciągu kilku ostatnich dni z konsulami mocarstw europejskich, spowodowały, jak się zdaje, zupełne osłabienie niezłomnej jeszcze do niedawnego czasu nadziei co do bezpośredniego udziału pomienionych dwóch państw w walce przeciw panowaniu tureckiemu. O ile nam wiadomo, niektórzy konsulowie, którzy mieli sposobność rozmawiania z przewodcami powstania, nie ograniczyli się na przeloznienie im o niezbędności zamieszczenia nadziei na interwencji któregoś z wielkich mocarstw i na zachęcaniu ich do poddania się pojednawczemu, lecz nadto dali im do zrozumienia, że ich nadzieje co do czynnej interwencji Serbji i Czarnogórze są iluzyjne. Rozczarowanie powstanców w tym względzie jest wielce dla nich dotkliwye, zwłaszcza, że dotąd jeszcze, przyrzeczenia z Cetyni i z Białogrodu nie przestają odgrywać ważnej roli w rozmaitych obowiazkach powstanców.

Rozczarowanie to byłoby już może odniosło skutek gdyby nie ta okoliczność, że ostatnie powódzenia powstanców wwały w ich przewodców przekonanie, że powstanie, nawet ograniczone do swych własnych sił, będzie atoli w stanie stawić przez całą zimę czoło potędze tureckiej. Przyczynia się to do tego, że zimna krew i rozważa biorą górę nad mębnym wybuchem oburzenia w skutek zawodu doznanego przez powstanców ze strony Cetyni i Białogrodu. Powstancy nie dają się nakłonić do złożenia broni, lecz nie chcą także zrywać z Czarnogórzem i Serbją. Nie przestają oni i teraz otrzymywać z tych dwóch krajów bron, amunicję, zapasy żywności, i o najważniejszej, ochotników. Szali on przeto, że przebędą jako tako zimę i przeciwnie powstanie do wiosny, w którym to czasie ani Europa, ani też Serbja i Czarnogórze, nie będą w możności pozostawiać rzeczy w teraźniejszym ich stanie.

* Ajencji Havas donoszą z Cetyni pod datą 17 września: „W jednym z wjazdów w górah, koło Gacko, w Hercegowinie, Salim-pasza i Derwisz-pasza, na czele 2,000 ludzi, atakowani byli z nienacka przez powstanców. Turcy cofnęli się ku Lipnikowi, pozostawiając na polu bitwy 100 ludzi zabitych i ranionych.” — Taż ajencja otrzymała z Dubrownika następujące wiadomości, z tejże daty: „Powstancy trzymają się obronnie w oczekiwaniu na decyzję Czarnogórze i Serbji. Oficerowie garybaldyjscy, oświadczyli, że nie wezmą udziału w walce, jeżeli Serbja nie przyłączy się do ruchu; Oddziały tureckie, które przeszły były przez granicę serbską pod Uszycą, zostały następnie pobite w Bosnii i rozpierzchły się. Powstancy pobili turków pod Grabowem, również w Bosnii.” — Podróźni, którzy przejeżdżają po drogach tureckich, donoszą o ciągłym posuwaniu się tureckich oddziałów wojskowych w kierunku ku zachodowi. Wiedeńskiej Neue freie Presse donoszą z Sofji, że osiedlonym w Bulgarii czerekiom, którzy zbiegli z Rosji, rozdano bron dla użycia jej przy pierzem usiłowaniu powstania ze strony słowiańskiej ludności tamtego kraju. Dnia 2 września wszedł do Sofji turecki pułk jazdy z Adrianopola. Jednocześnie koleja żelazna z Konstantynopola odstawioną trzydziest pięć dzieł na stację Bielowa, odległą o piętnaście godzin drogi od Sofji. Z obawy aby działa te nie zostały zagwoźdzone lub odebrane przez stronników powstanców, władze tureckie wysłały do Bielowa z Sofji trzystu ludzi uzbrojonych redyfu. Z Tułazy i innych miast donoszą, że

ściągają się tam ciągle oddziały wojsk tureckich. Również łodzie kanonjerskie w Bulgarij, zabierają od czasu do czasu prowiant i udają się z nim do Kleku.

* Z Shanghai donoszą, że w ostatnich czasach w Pekinie zaszedł cały szereg bardzo groźnych manifestacji przeciwko cudzoziemcom. Należący do ambasady angielskiej doktor Bushel, został napadnięty wraz z żoną przez tłum, który omal nie zarzucił go kamieniami. Dwaj kozaey, będący przy ambasadzie ruskiej, zostali niebezpiecznie zbici przez pospólstwo pekinkie. Członek ambasady niemieckiej, baron Mellendorf, w towarzystwie czterech członków ambasady angielskiej, wybrał się 7 czerwca, do Paj-Chwa-san, w odległości około 40 mil od Pekinu. Wieczorem przybyli oni do świątyni znajdującej się na tej górze, lecz zostali wszystkie lokale dla podróżnych zajęte, ponieważ w chinczyków tego dnia było jakies święto. Cudzoziemcy dostali sobie jednak małeńki pokoi i wieczorem przyłączyli się do tłumy, przyjacielsko wdając się w rozmowę z chinczykami. Następnego rana o godzinie 6-iej, cudzoziemcy zostali obudzeni gwałtem kamieniami, lecącymi do nich przez okna i na dach. Ściany i dach nie wytrzymały i europejczycy narażeni byli na zajadłą napadę tłumy. Na szczęście mieli przy sobie rewolwery. Wystrzelili z nich na wiatr nad głowami tłumy i korzystając z chwilowego zamieszania i przestrachu przeciwników, zdolali uciec. Wieczorem przybyli do Pekinu, ale gdyby nie mieli przy sobie rewolwerów, niewątpliwie zostaliby zamordowani. Baron Mellendorf miał z sobą narzędzia astrońomiczne, które zostały zniszczone wraz z wszystkimi bagażami, jakie mieli europejczycy na przehadzce.

* Obecny cesarz Marokański, Mulej-Hassan, który wstąpił 25 września 1873 r. na tron po ojcu swym Muchamedzie, jak wiadomo, zamierzył odrodzenie kraju. Pod tym względem znalazł sobie czynnego pomocnika do osiągnięcia tego celu, w osobie swego wielkiego wezyra Sid-Mussa, człowieka nader zdatnego. Jeden z doradców cesarza Marokańskiego, Sid-el Hadz Muchamed el Uardani, znajduje się obecnie w Belgji, z poruczeniem zbadania kwestji ekonomicznych i przemysłowych. Z Belgji uda się do Francji dla uzupełnienia danego mu poruczenia. Ci którzy widzieli posta Marokańskiego w teatrze, dostrzegli jego wspaniałą postawę i wyrazistą twarz. Jak mówią, jest to człowiek rozumny i co ważniejsze, uderzająco czynny, co bardzo rzadko natrafia się w charakterze murów.

Telegramy z zagranicznych.

* Paryż, 24 września. Cesarzowa austriacka przyjechała dziś do Paryża i zamierza spędzić w tem mieście kilka dni.

* Paryż, 26 września. Według wiadomości podanej przez Ajencję Havas, zamieszkały na wyspie Kubie poddany francuzki, nazwiskiem Rigaudau, został zabity przez gerylasów hiszpańskich waleczących z powstancami. Minister spraw zagranicznych, książę Decazes, polecił z tego powodu ambasadorowi francuzkiemu w Madrycie, wystąpić do rządu hiszpańskiego z przelozeniami energicznymi i żądać ukarania winnych.

* Rouen, 26 września. Marszałek Mac-Mahon przyjechał tu dziś i powitany został przez mera tutejszego, i przez deputowanego Nétiena. Podczas przedstawiania się marszałkowi władz w prekturze, deputowany Audel miał przemowę, w której zalecał zgodę wszystkich stronnicw uniarkowanych.

* Lizbona, 26 września. Według obiegającej tu pogłoski, uwiezony biskup z Urgel, który przewieziony był do Alicante, niekiedy zstąpił na pokładzie okrętu angielskiego.

* Białogrod, 25 września. Kupiectwo tutejsze uprasza rząd o moratorium powszechne, z powodu bowiem przesilenia politycznego, nie jest ono w stanie czynienia zadość swym zobowiązaniom. Panuje przekonanie, że rząd wyda w przyszłym tygodniu stosowne w tym względzie rozporządzenie.

* Hull, 27 września. Parostatek „Adler,” będąc w drodze z Bremy do portu tutejszego, uderzył o parostatek szwedzki „Król Oskar II,” płynący z Grimsby do Sztokholmu. Pierwszy z tych parostatków przybył tu znacznie uszkodzony. Parostatek zaś szwedzki zatonął w niespełna pięć minut po tym wypadku, i z liczby 21 ludzi znajdujących się na jego pokładzie, utonęło 14.

* Król Alfons. W gazecie Times pomieszczoną została następująca korespondencja z Madrytu, z d. 5 sierpnia, opiewająca niezbyt godne zaślubienie króla hiszpańskiego: „Powiadają że ma pozwolono nakonie, udać się na czas krótki, do rezydencji letniej Lagranja. — A pora, pora rzeczywiście odpowiedzieć mu przy strasznych upałach i zaduchu miejskim. Słychać, że ma być przy nim nieodstępnie jeden z ministrów; zawsze to nie cała rada, od której jego królewska mość rad będzie odepieć się na czas jakiś. Często stawiam sobie, powiada korespondent — na miejscu króla Alfonsa XII, i przechodząc około przesłiznego pałacu na Placu de Oriente, myślę o nim, o owem położeniu, w jakim się znalazł przez swe nagłe wyniesienie. Przedemną staje obraz biednego króla-młodzieńca, i widzę jak przechadza się po obszernych i przepysznych salach Alkazaru, lekując się odgłosu swych własnych kroków po marmurowej posadzce. Żal go się robi, kiedy pomyślisz o tem zupełnie odosobnieniu, w jakim znajduje się. Aby nieco zaradzić smutkowi, przywieziono do niego siostrę, ale przeciwnie, to tylko pogorszyło jego położenie, albowiem

